

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 130/2012-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. augusta 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti PhDr. S. L., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou I. S., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta JUDr. I. S., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 96/2006, za účasti Okresného súdu Bratislava I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo PhDr. S. L. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 96/2006 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 96/2006 konal bez zbytočných prieťahov.

3. PhDr. S. L. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré jej j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý uhradiť PhDr. S. L. trovy konania v sume 485,24 € (slovom štyristosemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov) na účet jej právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie I. S., s. r. o., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 130/2012 z 8. marca 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť PhDr. S. L. (ďalej len „sťažovateľka“ v citáciách aj „navrhovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 96/2006 (ďalej aj „namietané konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 28. júna 2006 okresnému súdu návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“).

Sťažovateľka uviedla, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie v jej právnej veci právoplatne skončené.

Okrem toho, že sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň požadovala prikázať okresnému súdu konať v namietanom konaní bez zbytočných prietahov. Napokon žiadala priznanie finančného zadosťučinenia v sume 4 000 € a úhradu trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 3256/2012 doručeným ústavnému súdu 11. júna 2012, v ktorom predsedníčka okresného súdu stotožňujúc sa s názorom zákonnej sudkyne okrem iného uvádza:

„Komplikovanosť predmetného sporu je daná samotnou dôkaznou situáciou a skutočnosťou, že ide o vec s cudzím prvkom – navrhovateľkou bližšie nešpecifikovanými spornými účtami v rakúskej banke B., čoho si bola a je vedomá aj sťažovateľka, ako aj s poukazom na nečinnosť odporcu a nutnosť konania s rakúskymi orgánmi na základe procesného návrhu navrhovateľky (sťažovateľky), ktorá iným spôsobom nemohla uniesť dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach, a sama navrhla súdu vykonať dokazovanie časovo náročné, čoho si bola určite vedomá, pričom vedela, že odporca nedal súhlas a tento bol poskytnutý súdu až s veľkým časovým rozpätím..., a tým až po vykonaní dokazovania navrhnutého navrhovateľkou stanovenie konečného termínu pojednávania bolo možné až na deň 6. 7. 2012 (t. j. po doručení odpovede dožiadanej rakúskej banky), kedy bude možné rozhodnúť vo veci samej, pokiaľ zo strany účastníkov konania nepríde opakovane k procesným návrhom na doplnenie dokazovania.

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti neopísala všetky úkony vykonané v súdnom spise, čím vyvolala dojem nečinnosti zo strany súdu. Konanie navrhovateľky možno hodnotiť za účelové, aby svojimi procesnými návrhmi spôsobila väčšie časové rozpätie medzi

jednotlivými úkonmi, aj keď z vyjadrenia odporcu si bola vedomá, že s jej tvrdeniami nesúhlasí a dostala sa do dôkaznej tiesne, pričom sa snaží svoj neúspech v tomto konaní riešiť cestou priznania ujmy prostredníctvom Ústavného súdu SR. Svojím procesným návrhom a nepredložením dokladov, o ktoré svoj návrh v časti týkajúcej sa fiktívnych účtov a fiktívnych zostatkov na nich, prispela k zdĺhavosti konania, pričom si bola vedomá, že nemôže v tomto ani poskytnúť súčinnosť, lebo tá bola potrebná iba od odporcu, ktorý najskôr nedal súhlas... a ani nebol ochotný sa podieľať na nákladoch spojených s tlmočnickými úkonmi a vec musela prejsť aj odvolacím konaním, čo tiež ovplyvnilo doterajšiu dĺžku konania.

Dovolím si taktiež poznamenať, že dĺžka konania v posudzovanej veci je ovplyvnená aj podaniami zo strany sťažovateľky, ktoré bolo potrebné procesne riešiť, čo sa odzrkadlilo aj na dĺžke konania.“

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka zaujala stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 16. júla 2012, v ktorom okrem iného uviedla:

„Okresný súd Bratislava I zastáva názor, že konanie na súde netrvá neprimerane dlho a ak aj áno, je to najmä vinou odporcu v konaní, ktorý nie je súčinný. Čo zaráža, je skutočnosť, že súd vytyka aj navrhovateľke, že vedomá si toho, že inak nevie uniesť dôkazné bremeno, tak žiada o zabezpečenie dôkazov súd, čo spôsobuje dĺžku konania.

Osobitne treba namietat' vyjadrenie predsedkyne súdu uvedené na str. 7 ods. 3 vyjadrenia, kde sa uvádza, že sťažovateľka ako navrhovateľka v konaní sa snaží svoj neúspech v konaní riešiť cestou priznania ujmy cez Ústavný súd Slovenskej republiky. Vraj samotná navrhovateľka tým, že nepredložila dôkazy a navrhuje ich zabezpečiť cez súd, prispela k dĺžke konania.

Uvedené je mimoriadnym zásahom, nakoľko súd prezumuje rozhodnutie vo veci, ktorá ešte ani len nie je rozhodnutá (súd dnes, t. j. 9. 7. 2012 odročil pojednávanie na október 2012 potom, ako právnemu zástupcovi odporcu nevyhovovali súdom navrhnuté augustové termíny). Teda súd vo veci ešte nerozhodol, neukončil ani len dokazovanie a už sa vyjadruje ústami svojho predsedu o neunesení dôkazného bremena.

Po druhé, navrhovateľka všetky dôkazy, ktoré od nej žiadal súd, predložila v súdom stanovenej lehote (na pojednávaní ešte 7. 11. 2007 vyzval súd uznesením účastníkov

na predloženie dokladov do 60 dní). Odporca si danú povinnosť nesplnil. Sťažovateľka ako navrhovateľka žiadala cestou súdu zabezpečiť len výpisy z účtov a vkladných knižiek, ktoré zneli na meno odporcu, nakoľko tento ich odmietol predložiť. Danými výpismi sa dalo preukázať, že odporca účelovo, počas rozvodového konania vyberal prostriedky na účtoch tak, aby ku dňu právoplatného rozvodu a teda aj zániku BSM na účtoch boli minimálne prostriedky. Aj v zmysle súdnej praxe takýto postup by nemal požívať ochranu a výbery prostriedkov v značnej sume bez súhlasu druhého manžela sa považujú za neplatný úkon a takéto prostriedky treba poňať do BSM. (judikát NS 42/1972, kde sa uvádza, že ak jeden z manželov nakladal s vecou v BSM spôsobom, ktorý je v rozpore s § 145 OZ (Občiansky zákonník, pozn.), súdy správne vychádzajú z toho, že pri vyporiadaní je potrebné aj takúto vec do BSM zahrnúť). Odporca mal možnosť sám dané výpisy predložiť súdu a preukázať opak, že teda nerobil značné výbery počas rozvodového konania výlučne pre svoju potrebu, čo sa nestalo, pričom navrhovateľka sama vzhľadom na bankové tajomstvo mohla požiadať jedine súd o súčinnosť. Nejedná sa preto o žiadnu neochotu navrhovateľky, nakoľko účty boli na meno odporcu, jedine cez súd sa mohla ustáliť masa BSM tvorená aj prostriedkami na účtoch na meno odporcu.

Súd predkladá prehľad úkonov, ktorý by sa mohol javiť ako rozsiahly, akoby súd vykonával pravidelnú činnosť, čo ale nie je pravda. V prehľade je mnoho úkonov, ktoré vykonala práve navrhovateľka, kde žiadala o vytýčenie termínu pojednávania, telefonicky sa dotazovala na stav konania, nahliadnutie PZN (právny zástupca navrhovateľky, pozn.) do spisu, prevzatie si dokladov osobne v spise, žiadosť navrhovateľky adresovaná súdu o súčinnosť a iné.

Z prehľadu úkonov je naopak zrejmé, že súd konal práve po žiadostiach, resp. urgenciách zo strany navrhovateľky a jej právneho zástupcu. Navrhovateľka je v celom konaní súčinná. Zákonná sudkyňa vo veci viackrát upozornila na neprimerané množstvo napadnutých vecí v jej oddelení, čo možno považovať za ospravedlnenie a vylúčenie subjektívnych prietahov na strane sudkyne, no objektívne uvedené nemožno ospravedlniť. Je to aj na organizácii štátu, ako aj súdu, aby zabezpečil účastníkom právo na spravodlivé prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, čo sa v danej veci nedeje. “

Súčasťou vyjadrenia okresného súdu z 31. mája 2012 k sťažnosti bol aj tento prehľad procesných úkonov doterajšieho priebehu namietaného konania, z ktorého vo vzťahu k predmetu sťažnosti boli z pohľadu ústavného súdu relevantné tieto:

„- návrh na začatie konania doručený OS BA I dňa 28. 6. 2006 (zákonný sudca Mgr. E. S.)

- *pokyn súdnej tajomníčky na doručenie poučenia o procesných právach a povinnostiach, výzvy na vyjadrenie sa k návrhu na začatie konania zo dňa 30. 6. 2006*
- *nový zákoný sudca po naštudovaní veci dňa 23. 7. 2007 s ohľadom na stav v oddelení stanovil termín pojednávania 7. 11. 2007 (sudkyňa JUDr. T. R.) a vyzval odporcu na založenie plnomocenstva, vyjadrenia sa k návrhu na začatie konania a na oznámenie, či je nutné odporcovi ustanoviť tlmočníka z jazyka nemeckého*
- *zápisnica o pojednávaní zo dňa 7. 11. 2007 – výsluch navrhovateľky a odporcu (pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že účastníci v lehote 60 dní založia do súdneho spisu doklady v súlade s ich výpoveďami na pojednávaní)*
- *pokyn sudcu zo dňa 17. 1. 2008 na doručenie písomného vyjadrenia a podkladov navrhovateľky odporcovi na vedomie a pokyn na predloženie veci vyššiemu súdnemu úradníkovi na ustanovenie súdneho znalca za účelom ocenenia vecí patriacich do BSM*
- *pokyn sudcu zo dňa 13. 3. 2008 na doručenie vyjadrenia odporcu a výzva na doloženie dokladov a opätovný pokyn sudcu pre vyššieho súdneho úradníka na prípravu uznesenia o ustanovení súdneho znalca za účelom ocenenia vecí patriacich do BSM (pokyn sudcu zo dňa 17. 1. 2008 nebol vyšším súdnym úradníkom realizovaný)*
- *neprítomnosť zákonného sudcu zo zdravotných dôvodov (PN) od 1. 8. 2008 do 15. 8. 2008, od 18. 8. 2008 do 28. 8. 2008, od 5. 9. 2008 do 12. 9. 2008, od 24. 9. 2008 do 10. 10. 2008 (nástup do práce dňa 13. 10. 2008)*
- *sudca na žiadosť dňa 14. 1. 2009 stanovil termín pojednávania na deň 1. 6. 2009*

- *sudca dňa 14. 1. 2009 vyzval odporcu na doručenie výpisov z predmetných účtov a vkladných knižiek vedených na meno odporcu za rok 2001 do rozvodu manželstva s navrhovateľkou t. j. do 1. 7. 2003*
- *sudca dňa 14. 1. 2009 dal pokyn na predloženie veci vyššiemu súdnemu úradníkovi na vyhotovenie výzvy pre Rakúsku banku...*
- *pokyn sudcu zo dňa 19. 5. 2009 z dôvodu žiadosti právneho zástupcu odporcu na zmenu termínu pojednávania na nový termín dňa 25. 6. 2009*
- *zápisnica o pojednávaní zo dňa 25. 6. 2009 (pojednávanie odročené na neurčito s tým, že právny zástupca navrhovateľky žiadala, aby súd vykonal dôkaz dopytom na Rakúsku banku za účelom zistenia účtov vedených na meno odporcu a zistenia prehľadu obrátov...)*
- *pokyn sudcu zo dňa 25. 6. 2009 na prípravu uznesenia o ustanovení prekladateľa a tlmočníka z jazyka nemeckého (predložiť vec vyššiemu súdnemu úradníkovi)*
- *uznesenie č. k. 7 C 96/2006-128 zo dňa 5. 2. 2010 (poverenie tlmočníka z jazyka nemeckého...)*
- *žiadosť sudcu zo dňa 5. 2. 2010 adresovaná B. Rakúsko vyúčtovanie prekladateľskej odmeny zo dňa 27. 2. 2010 doručená súdu dňa 1. 3. 2010*
- *pokyn sudcu zo dňa 17. 3. 2010 (realizácia pokynu sudcu z č. l. 130 bod 3 a založiť doručenkú!, doručiť odvolanie navrhovateľke s pokynom predložiť vec na vypracovanie uznesenia o priznaní tlmočného...)*
- *uznesenie č. k. 7 C 96/2006-149 zo dňa 19. 3. 2010 o priznaní odmeny tlmočnice*
- *uznesenie č. k. 7 C 96/2006-155 zo dňa 14. 4. 2010 (poverenie tlmočníka prekladom listu rakúskej banky...)*
- *sudca dňa 14. 4. 2010 stanovil termín pojednávania na termín 9. 9. 2010 (s ohľadom na procesné úkony vo veci...)*
- *uznesenie č. k. 7 C 96/2006-170 zo dňa 7. 5. 2010 – súd priznal odmenu tlmočníka za prekladateľský úkon*
- *zápisnica o pojednávaní zo dňa 9. 9. 2010 (odporca aj navrhovateľka žiadali súd neustanoviť súdneho znalca za účelom ocenenia vecí patriacich do BSM, právny zástupca navrhovateľky žiadala od odporcu súhlas, aby banka mohla súdu oznámiť prehľad obrátov na jeho účtoch, požiadali o poskytnutie lehoty 20 dní na zaujatie stanoviska odporcu...)*

- pokyn sudcu zo dňa 29. 10. 2010 adresovaný právnenému zástupcovi odporcu na doručenie dokladov t.j., že požadované údaje zabezpečí priamo z banky P. a súhlas k sprístupneniu informácií, t.j. k zverejneniu bankového tajomstva súdu neposkytol (ust. § 38 ods. 1 BWG, ust. § 38 ods. 2 r.5) s tým, že akonáhle obdrží údaje, poskytne ich súdu
- uznesenie č. k. 10 96/2006-192 zo dňa 4. 4. 2011, ktorým súd ustanovil tlmočníka z jazyka nemeckého...
- opakovaná žiadosť Okresného súdu Bratislava I zo dňa 4. 4. 2011 adresovaná B.
- pokyn sudcu zo dňa 27. 4. 2011 doručiť odvolanie s výzvou na vyjadrenie sa k nemu právnenému zástupcovi navrhovateľky, predložiť vec s predkladacou správou Krajskému súdu v Bratislave
- predkladacia správa pre odvolací súd zo dňa 10. 6. 2011 doručená Krajskému súdu v Bratislave dňa 21. 6. 2011
- uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 266/2011-217 zo dňa 30. 6. 2011 právoplatné dňa 29. 9. 2011 (uznesenie súdu sa v napadnutej časti potvrdzuje) spis bol vrátený z Krajského súdu v Bratislave dňa 6. 9. 2011 Okresnému súdu Bratislava I
- pokyn sudcu zo dňa 16. 1. 2012, či bol zložený preddavok na trovy, ak nie, dať na vymáhanie a predložiť vec vyššiemu súdnemu úradníkovi na prípravu uznesenia o priznaní odmeny tlmočníka, doručiť preklad opätovne Rakúskej banke
- uznesenie č. k. 7 C 96/2006-238 zo dňa 6. 2. 2012 o priznaní odmeny za preklad
- uznesenie č. k. 7 C 96/2006-244 zo dňa 16. 5. 2012, ktorým súd poveril tlmočníka na preklad listu od B. a pokyn sudcu na doručenie odpovede rakúskej banky právnenému zástupcovi navrhovateľky a právnenému zástupcovi odporcu
- dňa 16. 5. 2012 sudca stanovil vo vecí termín pojednávania na deň 9. 7. 2012. “

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľka zároveň namietala aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP v znení účinnom v relevantnom čase, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je vyporiadanie BSM. Ústavný súd uznáva, že takéto spory sú skutkovo zložitejšie a svojou povahou náročné na dokazovanie, pretože treba nielen zistiť okruh vecí patriacich do zaniknutého BSM účastníkov konania, ale aj ich hodnotu ku dňu jeho zániku a zároveň zohľadniť aj viacero skutočností, ktoré vyplývajú z § 150 Občianskeho zákonníka, najmä pokiaľ ide o komplexnosť vyporiadania tohto majetkového spoločenstva. Faktická zložitosť veci bola v tomto konaní vyvolaná najmä nutnosťou pribratia tlmočníčky z nemeckého jazyka v súvislosti s dožiadaniami

okresného súdu smerovanými na rakúsku banku, kde majú byť vedené účty, na ktorých finančné prostriedky by mali patriť do BSM. Podľa názoru ústavného súdu preskúmané konanie nie je právne zložité, pričom existuje dostatočné množstvo stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj jednoznačnú metodiku postupu a prerokovania uvedených majetkových sporov, takže pri efektívnejšom a sústredenejšom postupe mohol okresný súd v namietanom konaní postupovať plynulejšie.

Ústavný súd v spojitosti s tým upriamuje pozornosť na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj neefektívna (nesústredená) činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 380/08 I. ÚS 7/2011).

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania v procesnom postavení navrhovateľky. Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by bolo potrebné pripísať na jej ťarchu v súvislosti s doterajšou dĺžkou namietaného konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v namietanom konaní.

Vychádzajúc zo sťažnosti a z vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti a najmä z obsahu súvisiaceho súdneho spisu ústavný súd v doterajšom priebehu namietaného konania zistil jedno obdobie dlhodobejšej nečinnosti, a to od 28. júna 2006 (podanie návrhu na začatie konania) do 7. novembra 2007 (termín pojednávania).

K uvedenému obdobiu dlhodobejšej nečinnosti okresného súdu ústavný súd poznamenáva, že aj keď v jeho priebehu došlo k zmene zákonného sudcu, táto skutočnosť nezbuvaie okresný súd zodpovednosti za nečinnosť v namietanom konaní.

Ústavný súd konštatuje, že predsedníčka okresného súdu dôvodnosť jej adresovanej sťažnosti na prieťahy v konaní z 2. februára 2010 sama uznala aj vo svojej odpovedi z 22. februára 2010 adresovanej právnomu zástupcovi sťažovateľky a súčasne sa za vzniknutú situáciu ospravedlnila. Pokiaľ však v rámci svojho vyjadrenia argumentovala aj „*vysokým nápadom v oddelení 7 C a pretrvávajúcim veľkým počtom nevybavených vecí...*“, ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (napr. IV. ÚS 43/06, IV. ÚS 73/07).

Ústavný súd nemohol akceptovať ani tú časť vyjadrenia predsedníčky okresného súdu k sťažnosti, pokiaľ celkovú doterajšiu dĺžku namietaného konania zdôvodňovala „*podaniami zo strany sťažovateľky, ktoré bolo potrebné riešiť*“, pretože využitie všetkých procesných prostriedkov na obhajobu svojich práv realizovaných v súlade s Občianskym súdnym poriadkom nemožno pripísať na ťarchu účastníkov konania.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 96/2006, v ktorom sa meritórne nerozhodlo už po viac ako 6 rokoch jeho trvania, došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo

na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 4 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Okrem iného sťažovateľka v dôsledku prietahov v konaní *„má pocit bezradnosti z toho, že sa svojho práva nemôže domôcť cestou súdu“*.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 7 C 96/2006 a zároveň berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 500 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom Advokátskou kanceláriou I. S., s. r. o., B. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011, ktorá bola 763 €.

Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie s'ťažnosti a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 127,16 €, t. j. spolu 381,48 €, čo spolu s režijným paušálom 3 x 7,63 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 404,37 €. Keďže Advokátska kancelária I. S., s. r. o., B., je platcom dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (na základe predloženej fotokópie osvedčenia o registrácii pre DPH)], uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 485,24 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie I. S., s. r. o., B. (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP), v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2012